

JOIES -- RELLOTGES

J. ROCA

Rbla. del Centre, 33
Passatge Bacardí, 2

la rambla de catalunya

(esport i ciutadania)

Recanvis per a
FORD model T
50 per cent de descompte sobre
tarifa públic
AUTO EQUIPS -- Corts, 499
Telèfon 31470

Una atzagaiada oficial EL CAS MACIÀ

Quan escrivim aquestes ratlles, passades moltes hores dels fets que les motiven, hem de fer veritables esforços encara per convèncer-nos de la realitat i per dominar l'impuls de la nostra indignació ciutadana.

No parlem ara com a catalans; no parlem ara com a amics personals de Francesc Macià; no parlem ni com a homes que sentim profundament els imperatius del Dret i de la democràcia. No. Parlem només com a simples ciutadans. Si hi ha algú que vegi partidismes i previsions en aquesta posició nostra, pitjor per a ell.

I en decidir-nos a parlar clarament del que han fet amb Francesc Macià els policies de Barcelona i els agents de França, ens acollim al mateix governador Despujol. Ell va dir, fa molt poc dies, als periodistes que fan informació en aquell centre, que LA CENSURA NO MÉS REGIRA EN EL SUCCESI PER ALS ASSUMPTES SOCIALS I QUE NO CALIA PRESENTAR AL GOVERN CIVIL TOTS AQUELLS ALTRES ARTICLES QUE NO FESSIN REFERÈNCIA A AQUESTA QÜESTIÓ.

Ell ho va dir. Oficialment no s'ha rectificat. Si ho ha fet, nosaltres no en sabem ni una paraula, ni nosaltres ni ningú. Per tant, el mateix governador de Barcelona és per a nosaltres la garantia més ferma de que se'n deixarà parlar amb llibertat completa i de que l'edició d'AVUI DE LA RAMBLA DE CATALUNYA no sofrirà, per aquest motiu concret, interrupció ni intervenció de cap mena. Fer altrament, vol dir desautoritzar d'una manera lamentable i lamentable la posició del governador de Barcelona.

I en aquest cas, només hi ha, per a ell, un camí...

Caldrà explicar als nostres lectors tot el procés d'aquest "cas" Macià? Creiem que no: les informacions de la Premsa madrilenya, "La Publicitat" d'ahir i els comentaris dels diaris de tota la Península de Barcelona, amb una mica de vergonya i d'esperit ciutadà, els hauran informat sobradament.

Des del punt de vista jurídic, moral i internacional la cosa és d'un grau tan considerable que ens resistim a creure que el que ha fet la policia de Barcelona amb Francesc Macià hagi estat no ja manat sinó simplement autoritzat pel Govern que es diu, en aquesta hora, responsable. De l'actitud del governador de

Barcelona—"no estamos en Carnavall"—preferim no parlar-ne massa. Després d'això, el millor que el general Despujol podria fer—per salvar, almenys, una aparença—és una cosa: anar-se'n. Ho farà? Nosaltres, en nom de quaranta mil lectors nostres, li ho demanem.

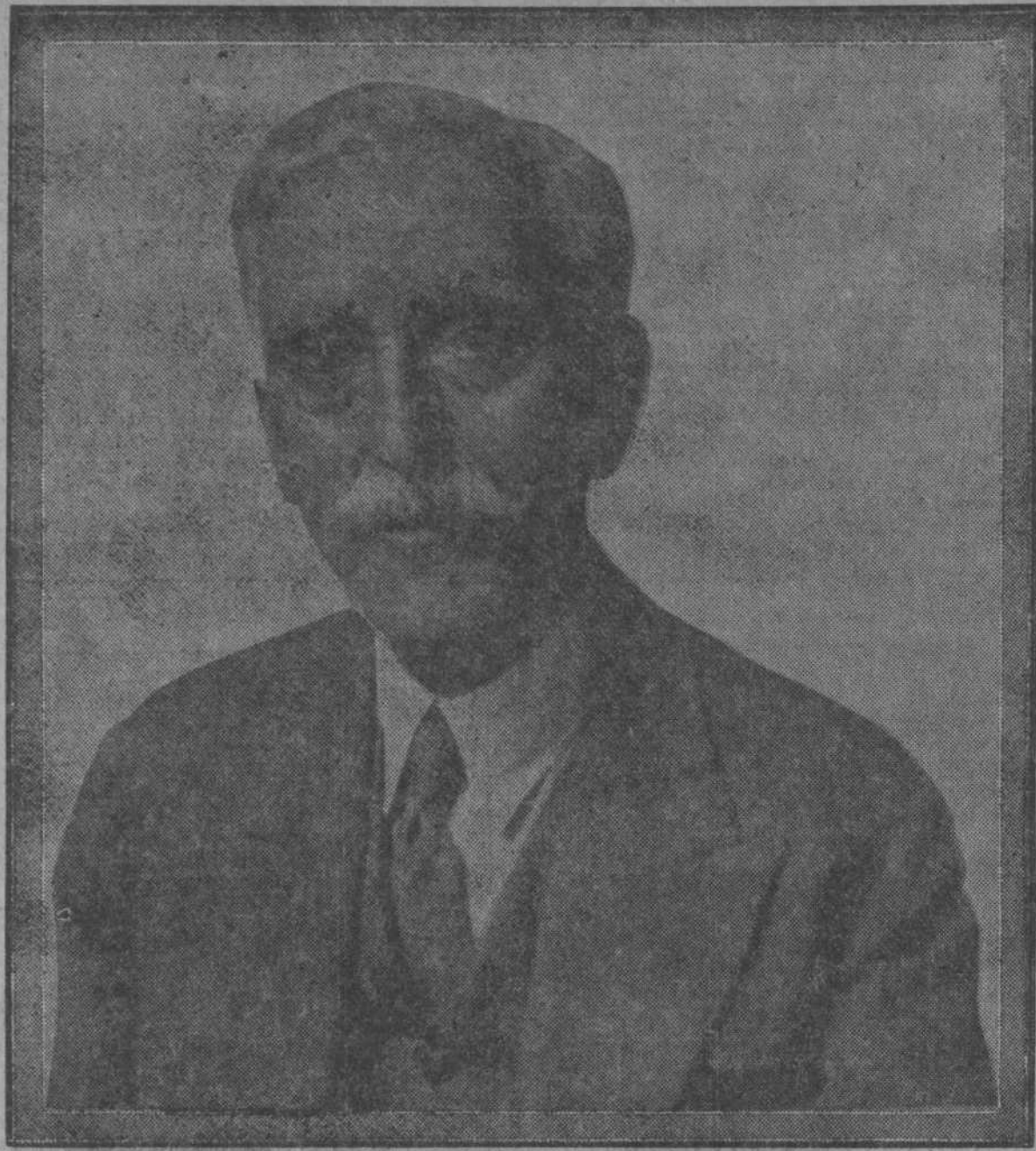
Francesc Macià, l'insigne vell de Catalunya, estava encartat en diversos processos i reclamat per diversos jutjats espanyols. Per una desviació incomprensible i impolítica, el decret d'Amnistia—segons declaracions oficials—no l'afectava a ell. Per tant, seguia essent un perseguit. Per tant, la seva tornada equivalia a hebre-se-les amb la Justícia espanyola. Per tant, l'exiliat no podia esperar tornar al seu país sense conseqüències i sense que els processos contra d'ell no fossin posats en curs. Costaria molt d'aclarir tot això després del Decret d'Amnistia, però, des d'un punt de vista diem-ne governamental potser encara fóra possible de trobar-hi una explicació.

I bé: Francesc Macià—i procurem, fins ací, despullar el nostre comentari de l'afecte que ens moueix aquest nom—, Francesc Macià s'ha presentat. A fugir la llei? No. A afrontar la llei—la llei espanyola, que l'havia condemnat i reclamat.

Francesc Macià s'ha presentat. Com? No importa. Una bona nit—la de dijous passat—ha entrat a la seva llar catalana. D'amagat? No. La mateixa nit, el seu amic Ventura Gassol telefonà als diaris de Barcelona. L'endemà, la Premsa deia que Francesc Macià havia arribat. Des d'aquell moment, doncs, en què l'illustre viatger perseguit feia pública la seva arribada, es posava, solemnement, dintre de la llei. El poble era testimoni del seu gest. La llei, com a ciutadà i com a perseguit, el protegia, baldament fos, després, per castigar-lo d'allò que un dia l'havia pogut acusar.

Què havia de fer la policia? No més una cosa: detenir el processat en rebeldia Francesc Macià, que es presentava, i lliurar-lo a la justícia. Res més. Fer altrament era—és—faltar a la llei; era posar-se—la policia—fora de la llei.

Què féu la policia? Què féu l'autoritat governativa de Barcelona? L'única cosa que no podien fer: posar-se fora de la llei. Això és: negar la presència—Despujol—de Francesc Macià a Barcelona, i detenir a Francesc Macià—la policia—

no per a lliurar-lo als jutges sinó per a conduir-lo, violentament, altra vegada a la frontera francesa. Més ben dit, per lliurar-lo, dintre França, a la policia del pacíficista Briand i del "polític de realitats". Tardieu, amics íntims de l'ambaixador d'Espanya Quíñones de León.

Hem dit "violentament". Ho hem dit i ho repetim. A quarts de tres de la tarda de divendres, la policia, a les ordres personals del seu cap, senyor Toribio, es presentà a la casa on s'estava el senyor Francesc Macià, que és la del seu gendre doctor Peyri, al número 293 del carrer de Provença.

Es presentà, i tot seguit incomunicà la casa i muntà guàrdia a tots els seus voltants. A la porta esperava un luxós cotxe de la "Jefatura". Foren intervinguts el telèfon i la porta. Fou posat un agent de vista davant de Francesc Macià que dinava amb els seus familiars. Gassol intentà telefonar a l'advocat de Macià i la policia li ho impedí. Intentà sortir i la policia li ho impedí. Macià, processat, veia negades totes les possibilitats de defensa.

En acabar de dinar, sempre a les indicacions del senyor Toribio, cap superior de la policia de Barcelona,

Macià fou conduït a l'automòbil, sense altra explicació. No hi valgué la seva noble actitud de ciutadà atropellat. No hi valgueren les angústies preguntes de l'esposa i dels fills. Ningú no sabé què anava a fer la policia de la persona de Francesc Macià.

Al cap de tres hores, l'automòbil de la "Jefatura" de policia de Barcelona, ocupat pel seu cap i tres agents, que conduïen el detingut, s'aturava a la frontera, al Portús, i lliurava Francesc Macià a la policia francesa.

A la policia francesa, que es feia càrrec d'un processat per la llei es-

panyola, expulsat ja de França, i al qual s'expatriava al marge de la llei i del Dret internacional.

teixa nit podien publicar unes manifestacions curiosíssimes del senyor governador:

—Macià a Barcelona? No som a Carnestoltes!...

L'endemà els diaris madrilenys publicaven llargues informacions de l'estada de Francesc Macià a Barcelona i eren venuts, impunement, pels seus carrers.

Ara Francesc Macià és a Brussel·les, ja. És a Brussel·les, a la Bèlgica cordial que abandonà vuit dies enrrera per anar a la pàtria i afrontar la Justícia dels seus Poders constituïts.

Es a Brussel·les, on l'ha conduït, de mala manera, la policia francesa.

Demà referà la vida de l'exili. En una escandalosa conculcació del Dret internacional, França, la França del pacíficista Aristides Briand—que no és la França d'Herriot ni de Léon Blum—, ha acceptat el paper d'encobridora d'una arbitrarietat internacional sense precedents en la història d'Europa.

Jurídicament, la policia espanyola i la policia francesa—a les ordres d'autoritats superiors, naturalment—han realitzat una acció penada expressament en el Codi.

Localitzant el cas al cap de la policia de Barcelona, l'article 513 del Codi penal de la dictadura—de la dictadura!!—és prou explícit i prou concret:

Inhabilitació absoluta de sis a vint anys, reclusió de sis mesos a tres anys, i multa de dues mil a deu mil pessetes, al funcionari públic... que proporcioní la fugida als reus, als processats...

Sabem que la querrela contra el senyor Toribio, a les ordres del qual actuava la policia, va a ésser presentada. Si no fos cert, nosaltres la presentarem demà mateix.

Al seu torn, en acceptar un subdit espanyol—i un subdit espanyol expulsat de França—, la policia francesa es feia còmplice del delictu d'encobriments de la policia espanyola i actuava contra la llei francesa, contra el Dret internacional, contra el Dret de gentes i contra els Drets de l'Home.

Moralment, l'afar és encara més greu. Moralment, l'afar Macià vol dir un escarni sense precedents de la llei escrita i dels Drets més elementals del ciutadà d'un poble que

no troba en ell cap garantia, cap protecció, cap responsabilitat, cap justícia.

Moralment, l'afar Macià és un allunyament definitiu d'Europa. No pas de l'Europa present de la postguerra, sinó de l'Europa que encara no havia pogut escoltar la paraula insigne de Rousseau ni havia pogut lluitar—a despit de tots els Briands del món—per la llibertat dels pobles civils.

Moralment, l'afar Macià és una descarada conculcació de l'esperit de Ginebra i una vergonyosa ratificació de contubernis quíquescos.

Moralment, l'afar Macià—per l'Espanya i per la França oficial—és una tristíssima regressió que ja no semblava possible en la història.

Moralment, l'afar Macià és la inhabilitació definitiva d'un règim i de tots els seus elements, i de tots els seus amics, i de tots els seus col·laboradors, i de tots els seus funcionaris. Moralment, també, l'afar Macià és l'acusació més greu llançada per la ciutadania europea contra un home que ha semblat, en una hora, el seu campió més decidit: Aristides Briand.

I, descendint una mica, l'afar Macià és la inhabilitació a perpetuitat, almenys a Catalunya, d'un funcionari de l'Estat espanyol: el governador Despujol.

Què més? Poca cosa més podríem afegir per mantenir-nos en un to prou serè perquè no se'n pugui acusar de part en causa.

Com calia esperar, l'afar Macià no ha tingut altres efectes que el de exaltar l'esperit ciutadà en una protesta violenta i indignada. No s'ha comptat, en aquesta ocasió, amb l'opinió decisiva del poble, i el poble protesta ja, ofès en el més viu de la seva dignitat de poble. Que no és la dignitat—com potser creia algú—dels ramats de bous. Ahir fou Manresa, la que feia sentir la seva veu—no massa grata, per cert, al governador Despujol. Demà... Demà serà Barcelona, serà Catalunya, serà aquesta Espanya nova que ha nascut l'endemà de morir Primo de Rivera. Les paraules d'Alcalá Zamora i de Marcellí Domingo, en el míting d'ahir a Madrid, en són una mostra, de com pensa aquesta Espanya. Com ho fou la noble i indignada actitud—protesta i acamació—del públic espanyol. Demà seran encara els diputats de les autèntiques democràcies de França les que demanaran explicacions al seu Govern...

No s'atropella impunement Francesc Macià.

Culp's a qui n'és culpable. Culp's a qui s'ha posat, en aquest cas, fora de la llei i fora del Dret. El poble no farà més, faci el que faci, que respondre a una provocació.

Culp's a qui n'és culpable. Culp's a qui s'ha posat, en aquest cas, fora de la llei i fora del Dret. El poble no farà més, faci el que faci, que respondre a una provocació.

La protesta de Manresa

El propassat divendres, dia 26, es féu una manifestació de protesta contra la detenció de l'honorable Francesc Macià i contra el nomenament de fill predilecte i il·lustre donat injustament a una alta personalitat en el Govern civil de la província.

Feia temps que el poble de Manresa volia exterioritzar d'una manera enèrgica la seva protesta per semblant nomenament, atorgat per un govern dictatorial sense la voluntat expressa del poble. Si fins ara no ha pogut exterioritzar-se no cal pas donar-ne la culpa als manresans, sinó al règim de censura que encara suportem. Cal desfer el malentès que els manresans erem malla, refractaris, davant les injustícies comeses.

El poble n'estava tip, d'aquesta fama. El vas estava curull i només mancava la gota per a vessar del tot. La notícia de la detenció d'En Macià caigué com una bomba. Acte seguit s'organitzà una manifestació de més de 2.500 persones de tots els estaments socials, portant una pancarta ben visible amb la següent inscripció: "VISCAL EN MACIÀ! VISCAL LA LLIBERTAT!", i en ésser davant la Casa de la Ciutat, una comissió de manifestants féu lliurament oficialment a un representant d'aquesta d'un document que deia textualment:

"Il·lustríssim senyor: Els que, sotagènien, ciutadans de Manresa en ple ús dels seus drets polítics i civils, en representació de tots els ciutadans congregats davant de la Casa de la Ciutat, a V. S. exposen:

Que la ciutat de Manresa protesta de la detenció de l'honorable català

Francesc Macià, i en conseqüència, davant les manifestacions de l'Excel·lentíssim Governador Civil de la Província, que aquesta vegada s'escapà ésser el senyor Ignasi de Des-

UN DELICTE DEFINIT PEL CODI

L'article 513 del Codi penal vigent diu en el seu paràgraf segon:

"Serà castigado con la pena señalada en el párrafo anterior (de sis mesos a tres anys de reclusió i multa de 2.000 a 10.000 pessetes) y además con la inhabilitación absoluta de seis a veinte años, el funcionario público que faltando a las obligaciones de su cargo, y teniendo noticia de la perpetración de cualquier delito, albergase o proporcionase la fuga a los reos."

pujol i Sabater, a l'Excm. Ajuntament supliquem:

Que se serveixi traslladar a la Superioritat aquesta protesta i recaptar del Govern l'alliberament de D. F. Macià.

Que l'Excm. Ajuntament acordi, com ho ha fet amb les altres autoritats de l'anterior dictadura que immensament foren homenajats usurpant el nom de la ciutat, que es tregui de la Galeria de Manresans l'Il·lustre el retrat del general Despujol, anul·lant el títol de fill predilecte i il·lustre, perquè li desconecem mereixements i fíctics, perquè essent vivent, si els hagés tingut, encara estaria exposat a desmerèixer-los i finalment per l'actuació que ve portant des del Govern civil de Barcelona, i el país vegi que el poble de Manresa sap ésser digne i el primer a protestar.

Esperem mereixer de l'Excm. Ajuntament, si vol ésser representant de la ciutat, el compliment de tot això exposat.

Visqueu molts anys!

Manresa, 26 de setembre de 1930." Aquest document fou frenèticament aplaudit pel poble, demostrant la seva absoluta conformitat. Les signatures per a valorar-lo foren recollides a centenars en poca estona. Pacíficament, la manifestació circulà pels principals carrers de la ciutat, donant crits de visca a En Macià i a la llibertat. Per excepció, en passar pel davant de la casa d'un ex-alcade de la dictadura, se sentiren fortes protestes acompanyades d'una xiflada fenomenal. En ésser al Passeig de Pere III es dissolgué pacíficament la manifestació sense que hi hagués d'intervenir la força pública.

—Ho veuen? Ja no hi ha Pireneus!

El darrer retrat de Macià a Barcelona, acompanyat dels tres néts, tots admirats i jocosos del Avi llegendari.

(Aquesta foto fou impressionada pel nostre company Segarra, al domicili del Dr. Peyri, a Barcelona, a la una de la tarda de divendres passat, dia 26.)